جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

معاونت پژوهش، برنامه ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه ریزی درسی

استاندارد شایستگی

مسئول فنی شرکت حمل‌ونقل کالا

Technical Assistant on Freight Transport

گروه شغلی

حمل‌ونقل زمینی

کد ملی استاندارد

۳۱۱۵۱۰۰۰۳۱

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۴۰۴/۶/۱۵

شناسنامه استاندارد شایستگی

استاندارد شایستگی مسئول فنی شرکت حمل‌ونقل کالا با کد ۳۱۱۵۱۰۰۰۳۱ با مشارکت خبرگان حرفه‌ای، صاحبان مشاغل، مربیان و کارشناسان برنامه‌ریزی درسی تدوین و در جلسه مورخ ۱۴۰۴/۶/۱۵گروه شغلی حمل‌ونقل زمینی بررسی و به تصویب رسید و در سامانه ملی استاندارد مهارت بارگذاری گردید.

کلیه حقوق مادی و معنوی این استاندارد متعلق به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور بوده و هرگونه سوء استفاده مادی و معنوی از آن موجب پیگرد قانونی است.

از صاحبنظران، متخصصان، صاحبان مشاغل و خبرگان حرفه‌ای دعوت به عمل می‌آید با ارسال نقطه نظرات اصلاحی خود، در انطباق بیشتر این استاندارد با نیازهای اکنون و آینده بازار کار، مشارکت نمایند.

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

تهران، خیابان آزادی، نبش خیابان خوش جنوبی

تلفن: ۶۶۵۸۳۶۲۸- ۰۲۱

ایمیل: rpc@irantvto.ir

سامانه ملی استاندارد مهارت: rpc.irantvto.ir

تعاریف اصطلاحات بکار رفته در این استاندارد

شایستگی؛ توانایی انجام کار در محیط‌ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد می‌باشد.

کد؛ مجموعه‌ای از اعداد برگرفته از سند بین المللی طبقه بندی مشاغل ISCO-2008 و شناسه‌های قراردادی است که به منظور شناسایی استانداردها تعیین می‌شود.

حرفه؛ مجموعه‌ای از چند شغل همگن که در یک گروه بزرگ دسته‌بندی شده، در مبانی و اصول مشترک بوده و در طبقه‌بندی شغل و حرف در یک سطح مهارت و تخصص قرار می‌گیرند.

استاندارد شایستگی؛ نقشه کاری شامل مولفه‌های شایستگی، استاندارد عملکرد و تجهیزات و ابزار مورد نیاز برای انجام کار در شغل و حرفه مورد نظر می‌باشد.

شرح استاندارد؛ بیانیه‌ای شامل مهم‌ترین عناصر یک شغل یا شایستگی از قبیل جایگاه،کارها، ارتباط با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی، مسئولیت‌ها، شرایط‌کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز می‌باشد.

مراحل کار؛ مراحل کار از تجزیه و تحلیل حرفه، وظایف و تکالیف کاری نشات گرفته و نشان دهنده مرحله یک کار عملی بوده و قابل اندازه گیری و مشاهده می باشد.

استاندارد عملکرد؛ سطح قابل قبول برای انجام یک کار در یک حرفه یا شغل را استاندارد عملکرد کار می‌نامند. که شامل انجام کار با استفاده از تجهیزات، ابزار و مطابق با استانداردهای کاری ملی و بین المللی می‌باشد.

اعتبار؛ تعیین کننده ارزش آموزشی هر شایستگی است و هر واحد آن معادل ۳۰ ساعت آموزش می‌باشد.

سطح مهارت؛ نشان دهنده سطح مهارت مطابق ۴ سطح سند ISCO-2008 است.

سطح ایسکد مورد نیاز؛ نشان دهنده حداقل سطح آموزش مورد نیاز برای کار درسطح مهارت خاص مطابق با سند ISCO-2008 می‌باشد.

مولفه‌های شایستگی؛ شامل اجزای شایستگی دانش، مهارت و نگرش مورد نیاز برای انجام کار در شغل و حرفه مورد نظر می‌باشد.

دانش؛ حداقل مجموعه‌ای از معلومات نظری و توانمندی‌های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی است که می‌تواند شامل علوم پایه، تکنولوژی و زبان فنی باشد.

مهارت؛ حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی است که معمولاً به مهارت‌های عملی ارجاع می‌شود.

نگرش؛ مجموعه‌ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت‌های غیرفنی و اخلاق حرفه‌ای می‌باشد.

ایمنی و بهداشت؛ مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می‌شود.

توجهات زیست محیطی؛ ملاحظاتی است که در هر شغل باید رعایت شود تا کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

تجهیزات، ابزار و مواد مصرفی؛ حداقل امکانات مورد نیاز برای اجرای آموزش مطابق استاندارد شایستگی است.

عنوان حرفه: تکنیسین مکانیک	**کد:** ۳۱۱۵
عنوان استاندارد شایستگی: مسئول فنی شرکتهای حمل‌ونقل کالا	**کد:** ۳۱۱۵۱۰۰۰۳۱

شرح استاندارد

این استاندارد شامل دانش، مهارت و نگرش لازم جهت انجام کار «مسئول فنی شرکتهای حمل‌ونقل کالا» در محیط‌ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا بر اساس استانداردهای محیط کار و مراحل کاری زیر می‌باشد.

مراحل کار

۱. بررسی اهمیت وضعیت فنی وسایل نقلیه در رخداد حوادث رانندگی، اهمیت و ضرورت کنترلهای فنی مورد بازدید مسئول فنی در شرکت حمل‌ونقل و نیز قوانین و مقررات مسئول فنی شرکت و پیاده‌سازی آنها
۲. بررسی تجهیزات و ارزیابی شرایط فنی وسایل نقلیه باری و بازرسی تجهیزات و قسمتهای مختلف یک کامیون (تریلی)
۳. بررسی و بکارگیری مباحث فنی در حمل‌ونقل کالا
۴. استفاده از سامانه‌های نوین حمل‌ونقل کالا و مدیریت صحنه‌های آتش سوزی و تصادفات
۵. بررسی و کنترل اسناد و مدارک راننده، وسیله و حمل بار و تکمیل فرمهای قانونی

استاندارد عملکرد

کنترل وضعیت فنی وسایل نقلیه شرکتهای حمل‌ونقل کالای برون‌شهری با استفاده از قوانین و دستورالعملهای ابلاغی سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای بر اساس مفاد تبصره ذیل ماده (۵) آیین‌نامه اجرایی تبصره (۱) ماده (۳۱) و ماده (۳۲) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی موضوع مصوبه شماره ۱۵۹۳۲۹/ت۴۷۱۸۷هـ مورخ ۱۳۹۱/۰۶/۲۶ هیأت محترم وزیران

سطح مهارت شایستگی: سطح ۳ (سه) مهارت

سطح ایسکد مورد نیاز: پایان دوره متوسطه

اعتبار: یک (۱) واحد

ردیف	مراحل کار	مولفه‌های شایستگی*
۱	بررسی اهمیت و ضرورت مدیرفنی در شرکت حمل‌ونقل و قوانین و مقررات مسئول فنی شرکت باربری	دانش: – اطلاع از حوادث جاده‌ای در ایران و جهان بر اساس چندین رخداد واقعی گزارش شده – نحوه بررسی عوامل موثر در حوادث جاده‌ای و سهم نقص فنی وسایل در آن بر اساس مستندات و آمارهای رسمی ملی و بین‌المللی – آئین‌نامه اجرایی تبصره ۱ ماده ۳۱ و ۳۲ قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی – آئین‌نامه ضوابط مسئول فنی شرکتهای حمل‌ونقل و تاریخچه – قانون نحوه رسیدگی به تخلفات رانندگی – آیین‌نامه منع تغییر وضعیت وسایل نقلیه – آئین‌نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت موسسات حمل‌ونقل – قانون الزام شرکتها ترابری جاده‌ای به استفاده از صورت وضعیت مسافری و بارنامه – دستورالعمل استانداردهای فنی و نحوه استفاده از تجهیزات ایمنی – سایر قوانین مرتبط با حمل‌ونقل (بیمه، قاچاق، قوانین مرزی و گمرکی) – انواع تخلفات مرتبط با فعالیت مسئول فنی
		مهارت: – بررسی و تعیین عوامل بروز حوادث رانندگی و نقش وضعیت وسایل نقلیه در رخداد حوادث از طریق ارایه مثالهای واقعی حوادث رانندگی – انجام اصول حفظ ایمنی و کار با وسایل ایمنی – مهارکردن آتش با کپسول آتش نشانی و استفاده از تجهیزات آن بر اساس توصیه‌های ابلاغی توسط سازمانهای مسئول در مدیریت بحران – بکارگیری تجهیزات و اقلام موجود در جعبه کمک‌های اولیه – تشخیص تغییر وضعیت وسیله نقلیه و مغایرت آن با کارت مشخصات وسیله
۲	بکارگیری تجهیزات و ارزیابی شرایط فنی وسایل نقلیه باری و	دانش: – انواع و اقسام لاستیک و اجزای آن، شرایط استاندارد و خرابی‌های آن، سیستم ترمز وسیله، سیستم تعلیق وسیله، سیستم سوخت رسانی، سیستم برق رسانی، سیستم هدایت وسیله،

ردیف	مراحل کار	مولفه‌های شایستگی*
	بازرسی تجهیزات و قسمتهای مختلف یک کامیون (تریلی)	تجهیزات ثانویه وسیله (آینه، چراغ، بوق، تجهیزات سرمایشی و گرمایشی، برف پاک‌کن و ....)، نشانگرها بر اساس دستورالعمل اجرایی مسئول فنی صادره توسط سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای
		مهارت: – اندازه‌گیری آج لاستیک و تشخیص خرابی‌های لاستیک – عیب‌یابی ترمز اصلی، ثانویه (دستی) – عیب‌یابی سیستم تعلیق وسیله (کامیون و تریلی) – عیب‌یابی سیستم سوخت رسانی وسیله – عیب‌یابی سیستم برق رسانی (باطری، کوئل، دینام، سیم کشی، فیوزها، ...) – عیب‌یابی سیستم هدایت (لقی فرمان، جلوبندی وسیله و ...) – عیب‌یابی تجهیزات ثانویه وسیله (آینه، چراغ، بوق، تجهیزات سرمایشی و گرمایشی، برف پاک‌کن و ....) – عیب‌یابی نشانگرها و تشخیص اخطاری که هریک از نشانگرها معرف آن هستند.
۳	بررسی و بکارگیری مباحث فنی در حمل‌ونقل کالا	دانش: – تجهیزات مهار بار و استانداردهای آنها – اصول بارگیری، تخلیه، چیدمان و مهار بار – اصول و ضوابط حمل بار در راه‌های کشور تمامی موارد فوق بر اساس دستورالعمل اجرایی مهار بار در انواع وسایل نقلیه صادره توسط سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای می‌باشند. – اصول و ضوابط حمل‌ونقل مواد خطرناک برابر آیین‌نامه اجرایی حمل‌ونقل مواد خطرناک در راههای کشور موضوع مصوبه شماره ۴۴۸۷۰ت۲۲۰۲۹هـ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۷ هیأت محترم وزیران و اصلاحات بعدی آن
		مهارت: – بازرسی سلامت و ایمنی تجهیزات مهار بار

ردیف	مراحل کار	مولفه‌های شایستگی*
		– انجام بارگیری مناسب بار و حفظ تعادل آن و توزیع مناسب وزن روی محورها – اندازه‌گیری عرض، طول و ارتفاع کلی وسیله نقلیه با بار – مهار نمودن انواع بارهای مختلف بر حسب شکل هندسی آنها – تشخیص و شناسایی مواد خطرناک از روی علائم، تابلوها و برچسب‌ها – تعیین تناسب نوع بار و بارگیر آن موارد فوق برای تمامی انواع وسایل نقلیه باری شامل کشنده، کامیون، کامیونت و وانت مشمول خواهد شد.
۴	استفاده از سامانه‌های نوین حمل‌ونقل کالا و مدیریت صحنه‌های آتش سوزی و تصادفات	دانش: – سیستمهای نوین راهبری، ردیابی، فناوریهای اطلاعاتی و مستندسازی – انواع و اقسام و اهمیت مسایل آتش‌سوزی در وسایل نقلیه باری – شیوه‌های مدیریت صحنه تصادفات، پیشگیری از تصادفات، مواجهه با خطرات بر اساس توصیه‌های ابلاغی توسط سازمانهای مسئول در مدیریت بحران
		مهارت: – بکارگیری نرم‌افزارهای نوین ردیابی و سامانه‌های اطلاعاتی برابر مستندات ارایه شده توسط سازنده سامانه‌ها – اطفای حریق و مدیریت صحنه آتش‌سوزی از راه دور برابر روشهای مورد نظر سازمانهای آتش‌نشانی و خدمات اضطراری – ارائه دستورهای لازم به راننده جهت پیشگیری از تصادفات – اعمال مدیریت صحنه تصادفات شامل ایمنی سازی صحنه، ارائه راهنمایی به راننده جهت تابلوگذاری، اطلاع رسانی، رسیدگی به مجروحان احتمالی و ... تمامی موارد فوق بر اساس دستورالعمل اجرایی مهار بار در انواع وسایل نقلیه صادره توسط سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای می‌باشند.
۵	بررسی و کنترل اسناد و مدارک راننده،	دانش: – انواع و اقسام و مشخصات مندرج در مدارک راننده (گواهینامه، کارت هوشمند، ...)

ردیف	مراحل کار	مولفه‌های شایستگی*
	وسیله و حمل بار و تشخیص موارد نقص	– انواع و اقسام و مشخصات مندرج در مدارک وسیله (بیمه نامه، کارت مالکیت، معاینه فنی) – انواع و اقسام و مشخصات مندرج در مدارک سفر (بارنامه)
		مهارت: – بررسی، کنترل و اعتبارسنجی مدارک راننده و تشخیص موارد نقص – بررسی، کنترل و اعتبارسنجی مدارک وسیله و تشخیص موارد نقص – بررسی، کنترل و اعتبارسنجی مدارک سفر و تشخیص موارد نقص – تکمیل فرم چک لیست تجهیزات ایمنی سفر در وسایل نقلیه باری – روالهای اداری، بایگانی و مستندسازی گزارشات

* تمامی موارد فوق بر اساس دستورالعمل اجرایی مهار بار در انواع وسایل نقلیه صادره توسط سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای می‌باشند.

نگرش

– رعایت اخلاق حرفه‌ای بر اساس دستورالعمل اجرایی فعالیت مسئول فنی صادره توسط سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای
– دقت در انجام کار
– ارتقاء جایگاه مدیرفنی در شرکت حمل‌ونقل
– تعهد نسبت به حفظ امنیت و سلامت کالا
– تعهد نسبت به حفظ اموال شرکت باربری
– نگرش پیشگیرانه در جهت افزایش ایمنی در رانندگی
– اصلاح نگرشهای اشتباه و رایج در بازرسیهای وسیله قبل از سفر

ایمنی و بهداشت

– رعایت نکات ایمنی در محیط کار
– رعایت نکات بهداشتی در محیط کار

– رعایت الزامات سلامت – رعایت اصول ارگونومی در محیط کار
توجهات زیست محیطی – رعایت قوانین و مقررات زیست محیطی

تجهیزات		
ردیف	عنوان	مشخصات فنی
۱	ویدئو پروژکتور	استاندارد
۲	پرده نمایش	استاندارد
۳	کامپیوتر و تجهیزات جانبی آن	استاندارد
۴	تخته وایت برد و ماژیک	استاندارد
۵	یک دستگاه کشنده، کامیون، کامیونت و وانت	کشنده دارای قابلیت اتصال به انواع بارگیر دارای چندین نقص فنی مستمر به منظور توضیح و تشخیص فراگیر
۶	ماکت انواعی از محمولات تعریف شده در دستورالعمل مهار بار	ماکت با اندازه واقعی

ابزار		
ردیف	عنوان	مشخصات فنی
۱	آچار (بکس/ تخت/ رینگی)	استاندارد
۲	جعبه ابزار (پیچ گوشتی، فازمتر، ...)	استاندارد
۳	چراغ اضطراری	شارژی
۴	آج سنج لاستیک	استاندارد (دقت دهم میلی متر)
۵	درجه تنظیم باد	استاندارد
۶	کپسول آتش‌نشانی	۲ کیلوگرمی پودری
۷	جعبه کمکهای اولیه	با وسایل کامل
۸	مثلث خطر	استاندارد
۹	مجموعه کامل تجهیزات مهار بار	۱ مجموعه
۱۰	مجموعه کامل تابلوها و برچسبهای مواد خطرناک	۱ مجموعه

مواد مصرفی		
ردیف	عنوان	مشخصات فنی
۱	لباس کار	به تعداد فراگیران در هر مرحله آموزشی
۲	کفش ایمنی	به تعداد فراگیران در هر مرحله آموزشی و مقاوم در برابر ضربه و مواد شیمیایی
۳	دستمال تنظیف	به تعداد لازم